

STADSMISSIONENS **FOLKHÖGSKOLA**

Mål och riktlinjer

för

Stadsmissionens folkhögskolas

**arbete med att stödja deltagare i utsatta
situationer och sammanhang**

Policydokument avseende Stadsmissionens folkhögskolas förhållningssätt till deltagare med funktionsnedsättning och invandrare med brister i svenska språket.

Fastställd av Stiftelsen Stadsmissionens folkhögskolas styrelse den 17 december 2001.

Reviderad av Stiftelsen Stadsmissionens skolas styrelse den 7 december 2011.

Stadsmissionens skola

Stadsmissionens folkhögskola är en del av Stiftelsen Stadsmissionens skola som innefattar flera olika skolverksamheter. I samma skolbyggnad är vi en unik hybrid av Gymnasiesärskola, Gymnasieskola, Folkhögskola, Yrkeshögskola och Komvux. Under läsåret 11/12 planeras även Sfi att startas samt Samhällsorientering för nyanlända.

Verksamhetsidé

Stadsmissionens folkhögskola skall komplettera och utmana det allmänna skolväsendets insatser för mindre privilegierade grupper. Folkhögskolan har därför som mål att stödja kortutbildade och särskilt utsatta i samhället. Detta står i överensstämmelse med såväl folkhögskolans grundidé som Stadsmissionens socialt inriktade verksamhet.

Av detta skäl består största delen av skolans verksamhet av allmänna kurser på motsvarande grund- och gymnasienivå. Dessa är uppdelade i språkkurser för invandrare, orienteringskurser samt tre årskurser där deltagare med olika bakgrund och studiemotiv skall kunna hitta rätt nivå för utveckling och växande i egen takt.

Stadsmissionens folkhögskola satsar mycket stora resurser på att nå och förmå rekrytera utbildningsmässigt, socialt och kulturellt missgynnade personer. Genom olika typer av förstärkande insatser skapar skolan en varm och generös atmosfär i vilken deltagare med dåliga erfarenheter från tidigare skoltid får möjlighet att utveckla sin sociala, kommunikativa och kulturella kompetens för att kunna gå vidare i ett livslångt lärande.

Människosyn

Skolans verksamhet bygger på en kristen-humanistisk människosyn som betonar frihet, ansvar och mänsklig värdighet. Folkhögskolan ser människan som en skapande och social varelse med möjligheter till utveckling och förändring i mötet med andra människor och i en aktiv relation till världen.

Alla människor har lika värde. För folkhögskolan betyder det inte bara att alla bör behandlas värdigt, att alla ska behandlas lika eller få lika chanser, utan fastmer att samhället och folkhögskolan bör utformas så att alla kan nå ett värdigt liv – trots olikhet och olika förutsättningar. Enligt denna syn är utsatthet och funktionsnedsättning till stor del följer av brister i samhället. Att minska människors utsatthet innebär således att förändra samhället eller den utsattes sammanhang. Stadsmissionens folkhögskola syftar därför till att erbjuda en skolmiljö vars struktur och helhet undanröjer hinder i den utsattes väg mot ett värdigt liv.

Tolerans och respekt för varandras olikhet är därmed en grundläggande värdering på skolan.

Kunskapssyn

Att lära sig handlar om att tillsammans med andra samtala, tänka, reflektera och dra slutsatser. På folkhögskolan får deltagaren pröva, ta ställning och kritiskt granska den växande informationen från omvärlden. Detta leder till vidare aktivitet och engagemang. I detta arbete betonar skolan det gemensamma, oavsett grad av utsatthet hos deltagaren.

Bildningsprocessen på folkhögskolan syftar till att stödja deltagaren på vägen från upplevelsen av att vara marginaliserad; från känslan av att vara ett objekt; från maktlöshet och beroende; till att nå delaktighet i samhället; till känslan att kunna påverka sin livssituation och till upplevelsen av att vara ett subjekt med autonomi. Från att vara utsatt till att bli ”insatt”. På denna bildningsväg vill folkhögskolan tillvarata den enskildes erfarenheter och ge stöd till medvetenhet genom att arbeta kollektivt. Folkhögskolan betonar både processen i sig mot ett livslångt lärande utan annat mål än känslan av autonomi, och de mer formella resultaten i form av de kunskaper och färdigheter som omvärlden fordrar.

Målgrupper

Skolans huvudman, Stockholms Stadsmission, kompletterar och utmanar samhällets insatser för utsatta grupper och individer.

Stadsmissionens folkhögskola kompletterar och utmanar det allmänna skolväsendets insatser för mindre privilegierade grupper. Samtidigt strävar vi efter en heterogen skola, där vi lär av varandras erfarenheter och bakgrunder. Folkhögskolan rekryterar i första hand kortutbildade, arbetslösa, ungdomar, invandrare men även deltagare som behöver en kompletterande förberedande tid inför högskolestudier.

Bland dessa deltagargrupper är graden av utsatthet varierande. Skolan som helhet strävar mot en mångfald av deltagare där olikhet i kulturell bakgrund, social situation, personlig stabilitet, studiemotiv och funktionsnedsättning ger förutsättningar för lärande i mötet. Grunderna till behovet av stöd kan se olika ut. Vi möter t.ex. deltagare med olika typer av brister i svenska språket, dyslexi, dyskalkyli, psykisk funktionsnedsättning eller neuropsykiatriska funktionshinder.

Det gemensamma är att deltagaren utvecklar en strävan mot växande och personlig utveckling samt att deltagarens behov tagit sig uttryck i att denne sökt sig till folkhögskolans alternativa miljö där alla deltagares värdighet och möjligheter betonas.

Förstärkande insatser för deltagare i utsatthet

Stadsmissionens folkhögskola skall erbjuda en anpassad, generös och trygg skolmiljö som minskar eller undanröjer hindren för utbildningsmässigt, socialt och kulturellt missgynnade deltagare på vägen mot ett livslångt lärande. I arbetet med att kontinuerligt skapa denna miljö medverkar alla medarbetare på skolan. Ett huvudmedel i detta arbete är att skapa en helhet som signalerar trygghet och inkludering. Detta sker i mötet mellan medarbetaren och deltagaren och grundar sig i ett professionellt, värdigt och personligt förhållningssätt.

Våra utgångspunkter i vår förstärkning är:

- Att ha allmänt hög lärartäthet, både i form av små studiegrupper och i form av fler lärare per lektion.
- Att ha en heltidsanställd kurator.
- Att tydliggöra klasslärarens roll och ansvar för sin grupp genom att vara en del i ett förebyggande elevhälsoarbete.
- Att ha en personalförstärkning (närvarokoordinator) på skolan för studiesocialt arbete.
- Att arbeta aktivt och planerligt med studie- och yrkesvägledning.
- Att erbjuda SvA i mindre studiegrupper på allmänna kurser.
- Att erbjuda kurser med hög lärartäthet för invandrare med brister i svenska språket.
- Att aktivt arbeta med kris- och stödsamtal och kontakter med myndigheter, sociala instanser och anhöriga.
- Att i klassrummet såväl som i skolmiljön i övrigt arbeta gruppstärkande med socialpedagogiska aktiviteter och verktyg som skapar förutsättningar för deltagarens integration och växande.
- Att ha särskilt stöd för deltagare med läs- och skrivsvårigheter
- Att ha systematiskt elevhälsoarbete med veckovis uppföljning och kartläggning av deltagare som är i behov av stödinsatser.
- Att avsätta resurser för att arbeta med likabehandling
- Att genom en Folkbildningskoordinator göra kultur tillgänglig för alla

Pedagogik och arbetssätt

Studierna på Stadsmissionens folkhögskola sker till stor del i temablock. De tematiska studierna är tvärvetenskapliga, ofta är många ämnen integrerade. Syftet är att se sammanhang och skapa en helhetsbild av det studerade ämnesområdet. Gestaltning löper som en röd tråd genom mycket av temaundervisningen. Vi ser människor som mångfacetterade, där kunskap och bildning har flera fästytor. Vi tror att olika uttrycksätt stärker lärandet och ger fler och bättre verktyg för att tolka, förstå och kommunicera med sin omgivning. När vi utvecklar förmågan inom olika språk får vi också ökad makt över våra liv. Samtalet och mötet mellan människor är centrala delar av studierna. Vi utgår från att ny kunskap uppstår i brytningen mellan olika synpunkter. Olikheter blir styrkor som ger möjlighet till en rikare bild av verkligheten.

På alla skolans kurser är träning i forskningsprocessen central. För att stödja deltagaren på vägen i ett livslångt lärande övas kontinuerligt förmågan att söka – inhämta – bearbeta – kritiska granska – sammanställa – och analysera information. Bibliotek och datorstöd är därför viktigt på skolan. Det är en plats för möte och fritt kunskapande arbete med handledning av lärare eller bibliotekarie.

Integration

Stadsmissionens folkhögskola är en del av Stadsmissionens Skola som består av flera olika skolformer. Vi delar lokaler, pedagogik, ledning och personal med Stadsmissionens Yrkeshögskola, Gymnasieskola, Gymnasiesärskola och Komvux. Vi har dessutom skolövergripande instanser som verkar för integration.

Stadsmissionens folkhögskola skall vara en mötesplats där en mångfald av deltagare med olikhet i kulturell bakgrund, ålder, social situation, personlig stabilitet, studiemotiv och utsatthet skapar förutsättningar för lärande. Först då växer deltagaren som social varelse och lär sig om sig själv i mötet med andra.

Skolan arbetar därför aktivt för integration. Grupsammansättningen skall vara heterogen så långt förkunskaper medger. På skolans allmänna kurser är så alltid fallet. Ändamålsenligheten på kurser för invandrare med brister i svenska språket fordrar dock homogenitet. Dessa

grupper integreras dock alltid i skolans gemensamma struktur och aktiviteter under läsåret. Bl. a. deltar de alltid minst en halvdag / vecka i tillvalsgrupper med skolans övriga deltagare. Ett viktigt men informellt verktyg för integration är mötet i skolans kök och matsal. Varje dag serveras kaffe och lunch. Maten planeras, lagas och serveras delvis av skolans kursdeltagare som under minst en vecka per läsår arbetar under ledning av hushållslärare i köket. Skolan driver också ett kafé som utgör en mötesplats för deltagare från olika skoldelar och klasser.

I undervisningen ingår studiebesök och, i vissa kurser, även studieresor som syftar till integration utanför skolan.

Ytterligare steg i integrationsarbetet är pedagogiska resurser i likabehandlingsarbete och elevråd. Skolan har upprättat en likabehandlingsplan som utgår från alla diskrimineringsgrunder och arbetas med såväl på klassrumsnivå som på skolnivå. Elevrådet är en länk i det demokratiska där deltagare kommer till tals och påverkar integrationsprocessen.

Utveckling och fortbildning

Ständigt förändrade villkor avseende efterfrågan på olika kurser, deltagarnas behov, konkurrens från andra utbildningsanordnare och statsbidrag fordrar att utvecklingsarbetet på folkhögskolan är en oändlig process.

Folkhögskolan skall därför noga följa händelseutveckling i omgivande samhälle, skola och teknik. Kontinuerligt skall nya verksamhetsdelar, kurser och inriktningar prövas. Likaså skall skolan kontinuerligt utveckla sin inre struktur, sitt schema och sin organisation så att uppdraget fullgörs så effektivt som möjligt. Ett viktigt mål för detta arbete är att skolan skall kunna förutse nya behov och nya former av utsatthet hos de grupper som skolan skall stödja.

Den pedagogiska utvecklingen av verksamhetens former och innehåll skall ske i samråd med skolans huvudintressent – deltagaren (se vidare under rubriken Uppföljning).

Omvärldens förändringar kräver kontinuerlig kompetensutveckling. Skolans fortbildningsplan åsyftar att höja kompetensen på flera områden . Fem huvudmål kan identifieras:

- Socialpedagogisk / socialkurativ kompetens (ex grupp psykologi)
- Färdighetsmässig kompetens (data, skapande, bild, foto, etc)
- Ämnesmässig kompetens (fr a teoretiska)
- Specialkompetens (ex dataprogram, neuropsykiatriska funktionshinder, att arbeta med dyslektiker etc)
- Pedagogisk-didaktisk kompetens (ex lärlärsarbete, temamodeller etc)

I årliga medarbetarsamtal inventerar skolledningen inventera önskemål och behov i personalgruppen. I samråd med skolans fortbildningsgrupp ska sedan några få områden prioriteras inför kommande års fortbildning.

Rekrytering

Eftersom folkhögskolans verksamhetsidé är att komplettera och utmana det allmännas insatser för ungdomar, kortutbildade, arbetslösa och invandrare, skall skolan anslå en för måluppfyllelse tillräcklig rekryterings- och marknadsföringsbudget och dessutom satsa större delen av denna på de prioriterade grupperna.

För att nå målgruppen skall skolan kontinuerligt tillämpa inarbetade rekryteringsverktyg såsom FIN, dagstidningsannonser, Öppet Hus, och deltagarmedverkan i rekryteringen parallellt med att utprova nya metoder. Skolans undersökningar har visat att en mångfald av

sätt att rekrytera är mest ändamålsenlig. Genom aktivt kontakttarbete med vidareinformatörer från socialförvaltningar, arbetsförmedlingar, medborgarkontor och kulturföreningar kan ytterligare deltagare rekryteras. I och med att skolan växer har det anställts en marknadsförare som arbetar halvtid med rekrytering.

I antagningsprocessen skall alltid intervju med den sökande ingå. Först då får den sökande möjlighet att avgöra vad skolan står för och kan erbjuda. Först då kan skolan bedöma huruvida folkhögskolan har möjlighet och resurser att svara an mot den sökandes behov. Givetvis skall dessutom en formell prövning utifrån meriter och tidigare dokumenterad utbildning göras i förhållande till den sökandes uttalade mål och möjliga mål.

Nätverk

Stadsmissionens folkhögskola har genom sin huvudman Stockholms Stadsmission ett existerande nätverk för samverkan med organisationer och inrättningar som arbetar med utsatta grupper och individer.

Även andra intresseorganisationer, myndigheter, föreningar och folkbildningsorganisationer ingår i Stadsmissionens folkhögskolas kontaktnät. Här utgör våra tjänster som kurator och folkbildningskoordinator viktiga funktioner.

Stadsmissionens skolas olika skolformer bidrar till ett bredare nätverk där vi tar lärdom av regelverk, pedagogik, stödjande modeller mm. Här blir SYV-funktionen central i arbetet med att vägleda deltagare till optimal studieform.

Lokaler och teknisk utrustning

Stadsmissionens folkhögskola skall vara tillgänglig för deltagare med funktionsnedsättning så långt skolans resurser tillåter. En del av skolans lokaler är anpassade som t.ex. hissar, entré, toalett. Eftersom behov av lokalanpassning och tekniska hjälpmedel är så pass olika försöker vi tillgodose dessa när de är aktuella.

Pedagogiska hjälpmedel, såsom t ex språkprogram, läspennor, talböcker, inköps kontinuerligt och personalen utbildas i att användas dessa i undervisningen.

Uppföljning

Utveckling och förbättring av folkhögskolans förmåga att undanröja hinder på den utsatte deltagaren väg mot livslångt lärande fordrar utvärdering och uppföljning.

Utvärderingsarbetet vid Stadsmissionens folkhögskola har sin utgångspunkt i regelbundna samtal och enkäter om innehåll och arbetsformer med deltagarna. Redan i samband med antagning kartläggs deltagarens intressen, behov av särskilt stöd och olika mål.

Kartläggningen mynnar ut i en individuell studieplan som följs upp under läsåret genom utvecklingssamtal, klasslärmöten, mitterminskonferenser, omdömeskonferens etc.

På klassråd, en gång/vecka, diskuteras, prövas och utvecklas klassens verksamhet gemensamt. Mötena protokollförs vilket medför träning i föreningsteknik. Vidare genomförs utvärderingar

efter avslutade studieblock, ämnesvis efter varje termin samt den årligen återkommande skolövergripande enkätundersökningen. Denna genomförs i syfte att följa upp resultaten kring deltagarens upplevda kvalitet av skolan. Vidare skall skolan årligen sammanställa deltagarnas kvantitativa resultat för jämförelse över tiden. Denna sammanställning blir efterhand en databas för uppföljning och åtgärder för att skolan bättre skall kunna möta deltagarens behov.

Varje deltagare skall vidare ha möjlighet att genomföra minst två individuella samtal per läsår med sin klassföreståndare, samt terminsvis med respektive ämneslärare, i syfte att inventera nuläge, behov och mål för att kunna ge bästa förutsättningar för deltagarens fortsatta utveckling. Skolan satsar också stora resurser på uppföljning genom stöttande samtal med deltagare kring närvaro och med deltagare vars beteende inte är förenligt med skolans värdegrund och regelverk. Dessa samtal sker i olika steg där uppföljande tidsintervall bestäms individuellt.